

# บทบรรณาธิการ

บทบาททางเพศ, feminization of victimhood,  
and Feminist Methodology

ไพบูลย์ เฮงสุวรรณ  
รักษาการหัวหน้าภาควิชาสตรีศึกษา

จุดยืน ได้ก้าวเข้าสู่ปีที่ 13 ซึ่งในฉบับที่ 1 นี้ตีพิมพ์บทความวิชาการ 3 ชิ้นด้วยกัน บทความวิจัยแรกคือ บทบาททางเพศภาวะในพื้นที่เศรษฐกิจกับการเสริมสร้างอำนาจให้กับผู้หญิง: กรณีศึกษาชาติพันธุ์อาข่าหมู่บ้านเปาปม-ดงยาง ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ โดย พิรัชพร สมุทรเพชร และบุศรินทร์ เลิศชลิตสกุล จากสำนักมหาวิทยาลัยนเรศวร บทความนี้ชี้ให้เห็นอำนาจทับซ้อนทางเพศระหว่างเพศภาวะและชาติพันธุ์ แสดงออกผ่านความสัมพันธ์เชิงอำนาจต่อบทบาทของผู้หญิงอาข่าที่เปลี่ยนแปลงไปในพื้นที่ครัวเรือนและพื้นที่สาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ทางเศรษฐกิจและการผลิต และชี้ให้เห็นประเด็นการเสริมสร้างอำนาจผู้หญิงอาข่าด้วย

บทความวิจัยชิ้นที่สองเรื่อง The Feminization of Victimhood: Rethinking Gender, Power, and Visibility in Human Trafficking Narrative โดย Wanwarin Yensuk จากสำนักมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เสนอให้เราต้องท้าทายการค้ำหนุนในมุมมองใหม่ เพราะวาทกรรมกระแสหลักนิยามภาวะความเป็นเหยื่อจำกัดที่ผู้หญิง ทำให้ผู้ชายที่ตกเป็นเหยื่อการค้ำหนุน ถูกกีดกันออกจากการแสวงหาความช่วยเหลือ ผู้รอดชีวิตเพศชายเผชิญกับ “ภาวะเมินเฉยของสถาบันที่มีรากเหง้าฝังลึก”

บทความเชิงทฤษฎีชิ้นสุดท้ายสำหรับจุดยืนฉบับนี้คือ Beyond the Detached Observer: Positionality and Knowledge in Feminist Methodology โดย Taiki Arakawa จากสำนักมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เช่นเดียวกัน บทความเสนอมุมมองใหม่ต่อวิธีทฤษฎีนิยมเชิงวิพากษ์ในแง่ที่ผู้สังเกตการณ์แยกตัวออกจากสิ่งที่ศึกษา เพราะไม่ได้จำกัดที่การเป็นตัวแทน แต่ขยับเขยื้อนไปสู่ความชอบธรรม และการตีความอย่างมีความรับผิดชอบโดยไม่ปฏิเสธหรือแทนที่ภาวะวิสัยด้วยประสบการณ์ของผู้หญิงอย่างง่ายนั่นเอง